

- більш активне застосування сучасних інформаційних технологій у системі вищої освіти України в цілому та в організації зв'язку «студент-підприємство», зокрема.

Підсумовуючи викладене, можна відзначити, що Болонський процес не є винятковою й сповна обов'язковою моделлю інтеграції вітчизняної системи освіти в європейську, оскільки специфіка особливостей національної освіти повинна превалювати з метою запобігання для України не прогнозованих негативних наслідків.

Отже, освітяни й вчені повинні подбати про справді інноваційний розвиток національної системи освіти, виходячи передусім із власного історичного досвіду, власних потреб людини і нашої країни.

Ю.В. Ліцман, канд. пед. наук,
Л.І. Марченко, канд. техн. наук, доцент,
Т.В. Диченко

Сумський державний університет, м. Суми

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Протягом двох років викладання хімічних дисциплін, що вивчаються на першому курсі студентами інженерного факультету, відбувається за кредитно-модульною системою. Порівняння вказаної системи з традиційною системою викладання хімії дозволило визначити основні напрями методичної роботи викладачів кафедри загальної хімії щодо впровадження КМС у навчальний процес. До таких напрямів відносимо: аналіз науково-методичної літератури і нормативної документації; переструктурування змісту навчального матеріалу; перерозподіл кількості годин, призначених на різні види занять; відбір та розробку методичних вказівок щодо проведення різних видів аудиторних занять та СРС; відбір і розробка завдань для поточного, модульного та підсумкового контролю; оптимізація та забезпечення об'єктивності оцінювання навчальних досягнень студентів. Результатом роботи щодо переструктурування змісту навчального матеріалу та перерозподілу кількості годин, призначених на різні види занять стала розробка нових робочих програм з хімічних дисциплін та регламентів до них.

Також зауважимо, що значна частина першокурсників, які вивчають хімію, характеризується низьким рівнем сформованості базових знань з хімії та практичних навичок, відсутністю стійкої мотивації до вивчення хімії, низьким рівнем сформованості навичок самостійної роботи, крім того, першокурсники не мають досвіду навчання за КМС.

З метою підвищення ефективності самостійної роботи студентам пропонується користуватися методичними вказівками з різних тем хімії. Також студентам пропонується користуватися методичними вказівками для індивідуальних домашніх завдань та лабораторних робіт з певних розділів курсу. Для студентам, які навчаються заочно та очно за напрямом підготовки «Екологія», розроблені лабораторні журнали. В методичних вказівках для виконання індивідуальних домашніх завдань наводяться приклади розв'язку типових завдань і варіанти завдань, список рекомендованої літератури. В методичних вказівках до лабораторних робіт коротко викладаються основні теоретичні питання, наводяться інструкції до робіт та їх оформлення, контрольні запитання і вправи.

Для забезпечення об'єктивного контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів використовуються різноманітні форми як по-точного, так і підсумкового контролю, а саме: виконання тестових завдань, усне опитування, індивідуальні домашні завдання, письмові контрольні роботи, захист лабораторних робіт та ін. Проводиться робота зі створення банку тестових завдань різних типів складності за усіма темами хімічних дисциплін, що вивчаються.

Подальша методична робота буде спрямована на аналіз і корегування робочих програм, форм контролю та оцінювання, розробку методичних вказівок щодо організації самостійної роботи студентів, поповнення банку тестових завдань тощо.

А.П. Возный, канд. филос. наук, доцент,
ingab64@ukr.net

Сумський національний університет, г. Суми

СИНТЕТИКА И ОБРАЗОВАНИЕ

В современном мире образование – одна из доминант в жизни человека и общества. Изменение, которые происходят в информационной, технологической, экономической, социальной и коммуникативной сферах, а также связанные с ними – динамизм и разнообразие знания – поднимают значение образования на более высокую ступень. Вместе с тем обострение кризисных явлений в мире обозначило проблему поиска новых путей дальнейшего его развития. Движение в направлении новой системы образования, адекватной требованиям постиндустриальной цивилизации, связано с изменением роли человека, с развитием его творческого мышления, с интеграцией научного познания и самопознания.

Такое положение показывает, что сегодня судьбы цивилизаций не могут определяться ни мудрейшими правительствами, ни международными органи-